

Taha Akyol

Ermenistan protokolü zora girdi

ERMENİSTAN Anayasa Mahkemesi, 'Protokoller'in bir ayağını kırdı, bundan sonra ilerlemek hayli zor olacaktır.

Taşnakçılarla Diaspora çok mutlu bundan.

Mahkeme'nin kararını inceledim. Gerçi karar hüküm bölümünde "Protokoller anayasaya uygun, onayladım" diyor ama gerekçe bölümünün 5. paragrafında öyle şeyler söylüyor ki, Protokoller'in Ermenistan ayağı çöküyor!

Bu 5. paragraf özetle şöyle:

"Ermenistan'la Türkiye arasındaki Protokol, Ermenistan Anayasası'nın Giriş bölümüne ve Bağımsızlık Bildirisi'nin 11. Paragraf'ına aykırı olarak yorumlanamaz ve uygulanamaz!"

Ermenistan Anayasası'nın Giriş bölümü "Bağımsızlık Bildirisi'ne kazılmış milli gayeler"den bahsediyor!

Bağımsızlık Bildirisi'nin 11. paragrafı ise "Osmanlı Türkiyesi'nde ve Batı Ermenistan'da yaşanan 1915 soykırımının uluslararası tanınması'nı

Ermenistan Cumhuriyeti'ne "görev" olarak veriyor, bunu "milli gaye" olarak niteliyor.

Böylece Mahkeme, özetle diyor ki: 'Protokoller tamam ama Ortak Tarih Komisyonu kurarak, 1915 olaylarının soykırım olup olmadığı tartışmaya açılmaz!'

Kimin yüzünden?

Halbuki Protokoller'in üç temel ayağı vardı:

- * Ülkelerin toprak bütünlüğü ile iki ülke arasındaki sınırların tanınması,
- * Ortak Tarih Komisyonu yoluyla 1915 olaylarının tartışılması,
- * Protokollerin parlamentolarca onayından iki ay sonra sınırların açılması...

Ermenistan Yüksek Mahkemesi "1915 olaylarının tartışılması" yolunu kapayarak, Protokoller'in 'tarih komisyonu' ayağını kırmıştır! Dışişleri'nin deyimiyle "sakatlamıştır".

Türkiye'nin temel tezlerinden biri, Ortak Tarih Komisyonu yoluyla soykırım iddiasının tartışılır hale gelmesiydi; bu olmayacaksa, hiçbir demokratik hükümet Protokolleri TBMM'ye gönderemez, TBMM de onaylayamaz! İki ülkede sağduyulu insanlarda barış umudu uyandıran Protokoller'in, Karabađ'da bir gelişme olmazsa Türkiye yüzünden çıkmaza gireceği sanılırken...

Protokoller Ermenistan Anayasa Mahkemesi yüzünden çıkmaza sürüklenmektedir!

Taşnakçılar ve Diaspora bundan çok mutlu!

Sorumluluk Ermenistan'da

Diaspora'nın en aşırılarından Harut Sasunyan, dünkü California Courier'deki yazısında, artık "tarih komisyonunda soykırımın tartışılmayacağı"ni büyük bir sevinçle anlatıyor, hatta daha ileri gidiyordu: Sasunyan'a göre Mahkeme'nin kararı, 1921 tarihli Kars Anlaşması'nın da 'tanınmadığı' anlamına geliyordu!

Bu saçmadır, böyle bir yorum sadece Diaspora'daki çılgınlık derecesini gösterir. Ama şu kesin; Ermenistan Anayasa Mahkemesi, "soykırım" kısıtlaması koyarak Protokoller'i "sakatlamış"tır.

İyi ki Türkiye bu Protokoller'i imzalamış! Şimdi Türkiye iyi niyetini uluslararası topluma anlatmada yeni argümanlar kazanmıştır:

* Bir iç organ olan Ermenistan Anayasa Mahkemesi, uluslararası bir anlaşma olan 'Protokoller'de değişiklik yapmış olmaktadır; uluslararası hukukça bu savunulamaz.

* İmzalanmış bir metni bir 'iç organ' böyle değiştirdiğine göre kimse Protokoller'i Türkiye'nin tek taraflı yürütmesini isteme hakkına sahip olamaz.

* Uluslararası diplomaside, hele de Protokoller'e büyük destek veren Minsk Grubu'nda özellikle ABD ve Rusya'da, bu tıkanmanın sorumlusu artık Ermenistan tarafıdır. Bu anayasal sorunu Ermenistan hükümetinin kendisi çözmek durumundadır.